

D A N I A.

lis, reliquæ civitates sunt: *Niburgh, Suenburgh, Faburgh, Assens, Bogens, Middelfart, Kettemynde*. Regias arces quatuor habet: *Neuburgum, Hagenschow, Hinsagel, & curiam Rugard*. Pagis quoque & nobilium abundat prædiis. Etiam loca bellicis triumphis clara venditat. Plures Fioniaæ adjacent insule minores, numero 35, omnes ferè habitatæ & cultæ, quarum præcipua sunt: *Langelandia, quæ omnium maxima, Lalandia, Falsteria, Aria, Alfa, Tofinga, Aroe*. Sunt & insulæ *Romso, Endelo, Ebelo, Feno, Boko, Brando, Toroe, Aggernis, Hellenis, Iordo, Brickholm, &c.*

Zelandia.

ZELANDIA inter reliquas Danicæ insulas maxima est. Civitates habet xv, arces regias xii. Trajectus in hanc insulam multi, brevissimus ex Helsinburgo Scaniæ, cui ex opposito Zelandia exhibit arcem verè regiam *Croneburgum*, munitissimam, & inexpugnabilem, Frederici secundi regis opus. Exstructa est ad defensionem tractus marini, quem *Orsundt* indigent, maximis & innumerabilibus undique conquisitis saxis, interque compacta & fistucata ingentium arborum robora, compactis atque conclusis, ac loco fundamenti demersis, tam valida est ex ipso maris fundo educta, ut immanes pelagi fluctus citrè ullius periculi metum sustinere queat. Hoc fatentur ingenuè, quotquot in remotissimis orbis regionibus rerum admirabilium curiosi observatores fuere, vix ullam aliam in tota Europa reperiri, quæ cum hac comparari possit, sive foris foveas, propugnacula, machinasque grandiores, sive intus magnifica ac planè regia conclavia, porticus, cubicula spætes. Tecta cupreis obducta laminis, pavimenta diversi generis coloribus variata nitent. Muri cæsis ad normam lapidibus constant, foveæ aquis instructæ, eodem lapidum genere, à fundo ad summum usque utrinque munitæ. Regia in hac arce culina, & balnearium hypocaustum, in quo utensilia omnia, divesque supellex argentea. Media arce area est ampla, & visu jucundissima. Nam quoquo versum oculorum aciem pandas, vel turres præcelsas, vel tectum Sole splendente instar auri nitens, vel muros magno ingenio, elegantique artificio, & fenestræ conspicuis ornatos, porticus & regiam familiam, nobilesque passim obambulantes videbis. In hac institutis theatris & scenis, comediaæ exhiberi, ignes volatiles projici, spectacula, ludi, triumphi, decursones equestres, solennia hastarum ludicra exhiberi possunt. Quin & fons insignis areæ medium occupat, tantis ornamenti illustris, planè ut intuentibus admirationi sit. Videntur hic statuæ areæ, fusili opere, justa hominis magnitudine, varias orbis nationes representantes, quæ bombardas, clypeos, arcus, gladios, & diversorum generum arma, pro na-

tionum diversitate gestant, ex quibus dulcem arcis necessitatibus aquam copiosa ubertate emittunt.

Hic Zelandia & Scania prominentibus utrinque promontoriis ita propè coëunt, ut vix parvi milliaris inter se relinquant spaciun, quod vocatur *der Orsundt*.

Per has angustias tot ingenitæ Germaniæ, Livoniæ, Sueciæ, & Russiæ flumina in Orientale mare se exonerantia, ceu per cataractas, in latum illud inter Iutiam, Daniam, & Norwegiam pelagus exeunt. Ad hunc locum naves omnes Orientem versus, & vice versa in Occidentem tendentes, veluti ad centrum coire, arcemque ipsam velorum demissione decenter cohonestare, & vestigia regiis ministris pendere necesse est. Hic loci sæpiissime uno die ducentas, sæpè etiam quadringentas, interdum etiam sexcentas, atque adeò plures onerarias naves ex omnibus Europæ tractibus convenire videoas. *Hafnia*, totius non Zelandiæ solum, sed & Danicæ metropolis est, mari alluitur, adiacente ad meridiem insula, quam *Amagger* vocant, portumque à fluctibus tutiorem reddente. Vrbis initia fuere tenuia. Nam Absalon Huius Archiepiscopus Lundensis primum hoc loco arcem condidit, adversus piratas, quam à se vocavit *Axelhuy*s, eundem propter commoditatem partim pescatores, partim mercatores cœperunt inhabitare, dictusq; idcirco *Kiobmans-haffen*. Est & hic, in Zelandia puta, *Roeschildia*, sedes olim Episcopi, ubi multorum Regum & Ducum insignia monumenta conspicuntur. Sub Zelandia sunt insulæ: *Amigria, Moenesland*, in qua civitas *Stegoa*, *Huena* sive *Ween*, aliæque plures. *Huena* pæne in medio freti *Orsund* constituta, licet magna non sit, ferax tamen est, arcem habet *Vraniburgum*, quamplurimis quondam varia exactaque ratione elaboratis machinis Astronomicis refertam, & in scientiæ istius honorem & instaurationem à Tychone Brahe nobili Dano, & Astronomo eximio, exstructam. Vnum habet Zelandia Episcopatum, cuius Præful *Roeschildia* sedem antiquitus habuit.

SCANIA vel Scandia magnitudine & opibus facilè superat reliquas regni Danici provincias. Regio est Sueciæ regno continens. *Blekingam* & *Halladian* provincias interjacet; terra viris potens, frugibus opulenta, dives mercium, Ecclesiis plena, passim nobilium arcibus, curiis, prædiis, & monasteriis ornata. Metropolis in ea est *Londa* sive *Lundia*; sedes olim Archiepiscopalis. *Blekingia* Scaniæ provincia est, ad Austrum porrecta, non procul ab eâ Sueciæ parte, ubi Colmariana civitas cum arce sita est. Hæc pauca de regno Danicæ hoc loco sufficient, particularia enim alibi dabimus.

Scania.

Roeschildia.

Huena.